

**Økt bemanning og
flere barnehagelærere
gir kvalitet i barnehagen**

**Tid for de minste er et
politisk ANSVAR**

**12.30 - 13.15 Tid for de
minste**

13.15-13.30 Pause

**13.30 - 14.20 Hvordan ta
ut plantid uten dårlig
samvittighet**

14.20-14.30 Pause

**14.30 -15.00 IA
bransjeprogram og
partsamarbeid**

PROFESJONSKIKKERTEN

**Et innblikk i hva Utdanningsforbundet Trøndelag
jobber med innenfor barnehageområdet.**

Kommenter gjerne på storyene som kommer fra oss.

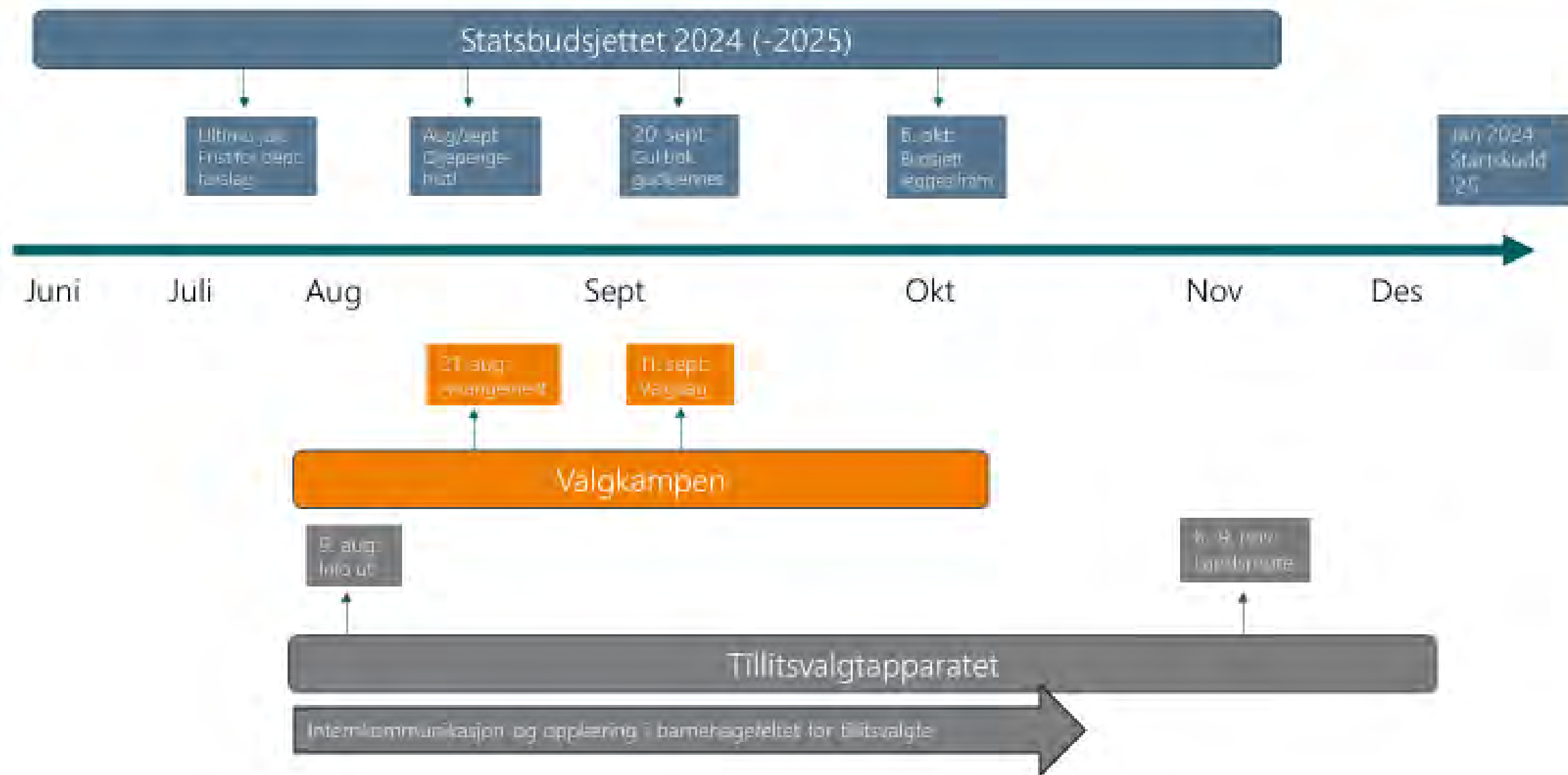
Kari Nessa Nordtun overtok stafettpinnen etter Tonje Brenna. Nå legger hun fram forslag til nye regler. Foto: Silje Wiken Sandgrind

Nye regler for styring og finansiering av private barnehager: Nå er forslaget klart

Vil gi kommunene mulighet til å lage lokale forskrifter om både opptak, bemanning, krav til kompetanse, åpningstid og makspris på foreldrebetaling og kostpenger.

Barnehagesatsingen 2023

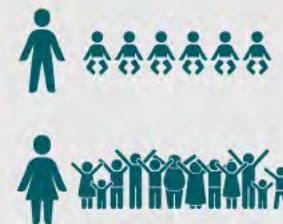
En annen
verden er
mulig!

SLIK VIL VI FÅ FLERE BARNEHAGELÆRERE

STYRKET
BARNEHAGELÆRER-
NORM

1:6 under tre år
1:12 over tre år

fra dagens 1:7 (under tre år)
og 1:14 (over tre år)

ÉN EKSTRA
BARNEHAGELÆRER

+1

barnehagelærer til alle
landets ordinære
barnehager

I TILLEGG TIL

ett nytt barnehagelærerårsverk
per åtte barnehagelærerårsverk
i de større barnehagene

HVA VIL DET KOSTE?

5,3
milliarder
kroner

HVOR MANGE FLERE ÅRSVERK BLIR DETTE?

4 400 ved styrket
barnehagelærernorm

+

5 000 ekstra årsverk til alle
barnehager

+

1 300 ekstra til de større barnehagene

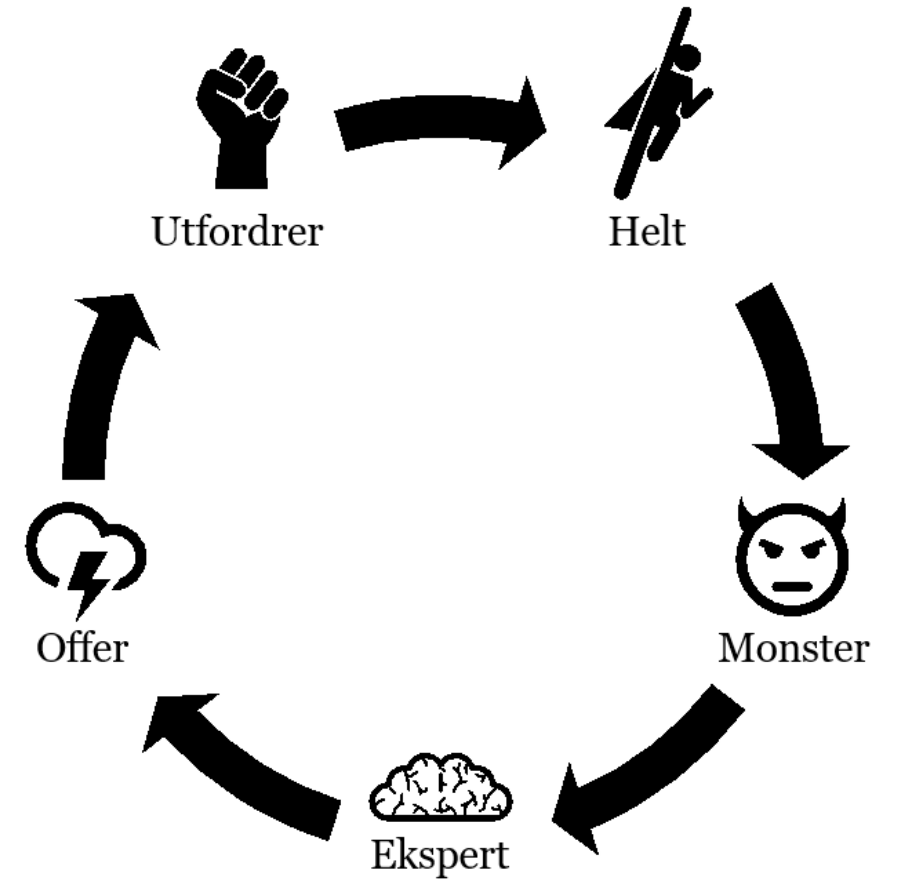
10 700

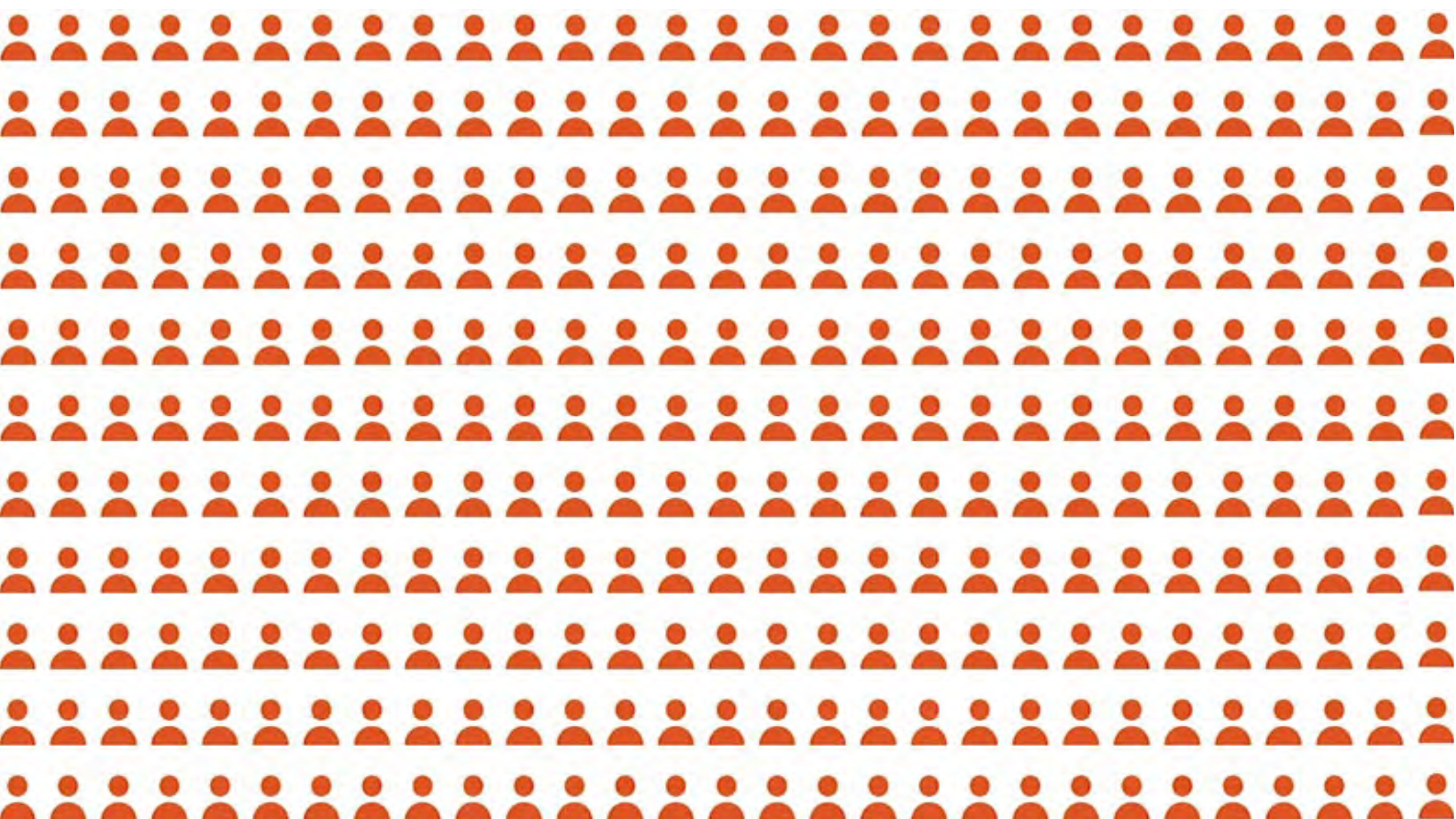
nye barnehagelærerårsverk

Barnehagelærerandelen vil da
være på rett under 60 prosent, og
bemanningstettheten vil bedres.

Eksperten i midten

LÆRERSTEMMEN

Barnekonvensjonen

Artikkel 3

1. Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.
2. Partene påtar seg å sikre barnet den beskyttelse og omsorg som er nødvendig for barnets trivsel, idet det tas hensyn til rettighetene og forpliktelsene til barnets foreldre, verger eller andre enkeltpersoner som har det juridiske ansvaret for ham eller henne, og skal treffe alle egnede, lovgivningsmessige og administrative tiltak for dette formål.
3. Partene skal sikre at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for barns omsorg eller beskyttelse, retter seg etter de standarder som er fastsatt av de kompetente myndigheter, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personalets antall og kvalifikasjoner samt kvalifisert tilsyn.

Hvordan påvirke?

Mandag	06.45-08.00	08.00-09.15	08.30-08.45		09.30-11.30	11.30-11.45	11.45-12.00	12.00-12.30	12.30-12.45	12.45-13.15	13.15-16.00	16.00-17.15		
Antall voksne	1	2	1		3	2	2	1	1	1	2	1		
Årsak	1 ansatt på tv	sv ikke begynt	rydder etter frokost		alle tilstede	1 ansatt rydder etter lunsj	1 ansatt sitter sovevakt	pause	sovevakt	pause sv	Ped.leder plantid/tv	Mv ferdig for dagen		
									plantid ped.leder 12.30-14.15					
Tirsdag	06.45-08.00	08.00-08.30	08.30-08.45	09.15-10.00	09.20-09.30	10.30-11.30	11.30-11.45	11.45-12.15	12.15-12.45	12.45-13.15	13.15-13.45	13.45-14.15	14.15-16.00	16.00-16.30
Antall voksne	1	2	2	2	1	3	2	3	2	2	1	3	2	1
Årsak	1 ansatt på tv	sv ikke begynt	rydder etter frokost	foreldresamtale	morgenmøte	alle tilstede	1 rydder etter lunsj	alle tilstede	pause mv	mv sovevak	sovevakt + pause	alle tilstede	tv ferdig	tv+mv ferdig
Onsdag	06.45-08.00	08.00-08.30	08.30-08.45	08.30-10.15	09.20-09.30	10.15-10.45	10.45-11.30	11.30-11.45	11.45-12.15	12.15-12.45	12.45-13.15	13.15-13.45	13.45-16.00	16.00-16.30
Antall voksne	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	2	1	2	1
Årsak	1 ansatt på tv	sv ikke begynt	rydder etter frokost	foreldresamtale	morgenmøte	plantid ped.leder	alle tilstede	rydd lunsj	alle tilstede	pause	use/mv soveva	tv ferdig/1 på sovevakt	tv ferdig	mv ferdig
												13.15-14.15 tv ubidentid		
Torsdag	06.45-08.00	08.00-08.30	08.30-09.20	09.20-09.30	09.30-11.30	11.30-11.45	11.45-12.15	12.15-12.45	12.45-13.00	13.15-13.45	13.45-16.00	16.00-16.30		
Antall voksne	1	2	2	2	3	2	3	2	1	0	2	1		
Årsak	1 ansatt på tv	sv ikke begynt	foreldresamtale	morgenmøte	alle tilstede	rydder etter lunsj	alle tilstede	pause	pause/plantid ped.leder	pause	plantid ped.led	Mv ferdig		
			08.30-08.40/rydd frokost							plantid	12.30-14.15			
Fredag	06.45-08.00	08.00-08.30	08.30-08.40	08.40-09.15	09.20-09.30	09.30-10.00	10.00-11.30	11.30-11.45	11.45-12.15	12.15-12.45	12.45-13.15	13.15-16.00	16.00-17.15	
Antall voksne	1	2	1	2	1	2	3	2	2	1	2	2	1	
Årsak	1 ansatt på tv	sv ikke begynt	rydd etter frokost	sv ikke begynt	morgenmøte	foreldresamtale	alle tilstede	rydd lunsj	sovevakt 11.45-12.45	pause	pause	ubidentid 13.15-14.15	Mv ferdig	
					foreldresamtale 09.15							14.15-16.00 tv ferdig		

Vi holder åpent fra 06.45-17.15, av den totalte åpningstiden som er på 52,5 timer så er alle ansatte på jobb samlet 9 timer og 15 minutter.

Total timer alle på jobb

Mandag	2 timer
Tirsdag	2 timer
Onsdag	1 time og 15 minutter
Torsdag	2 timer og 30 minutter
Fredag	1 time og 30 minutter

Hva skal til?

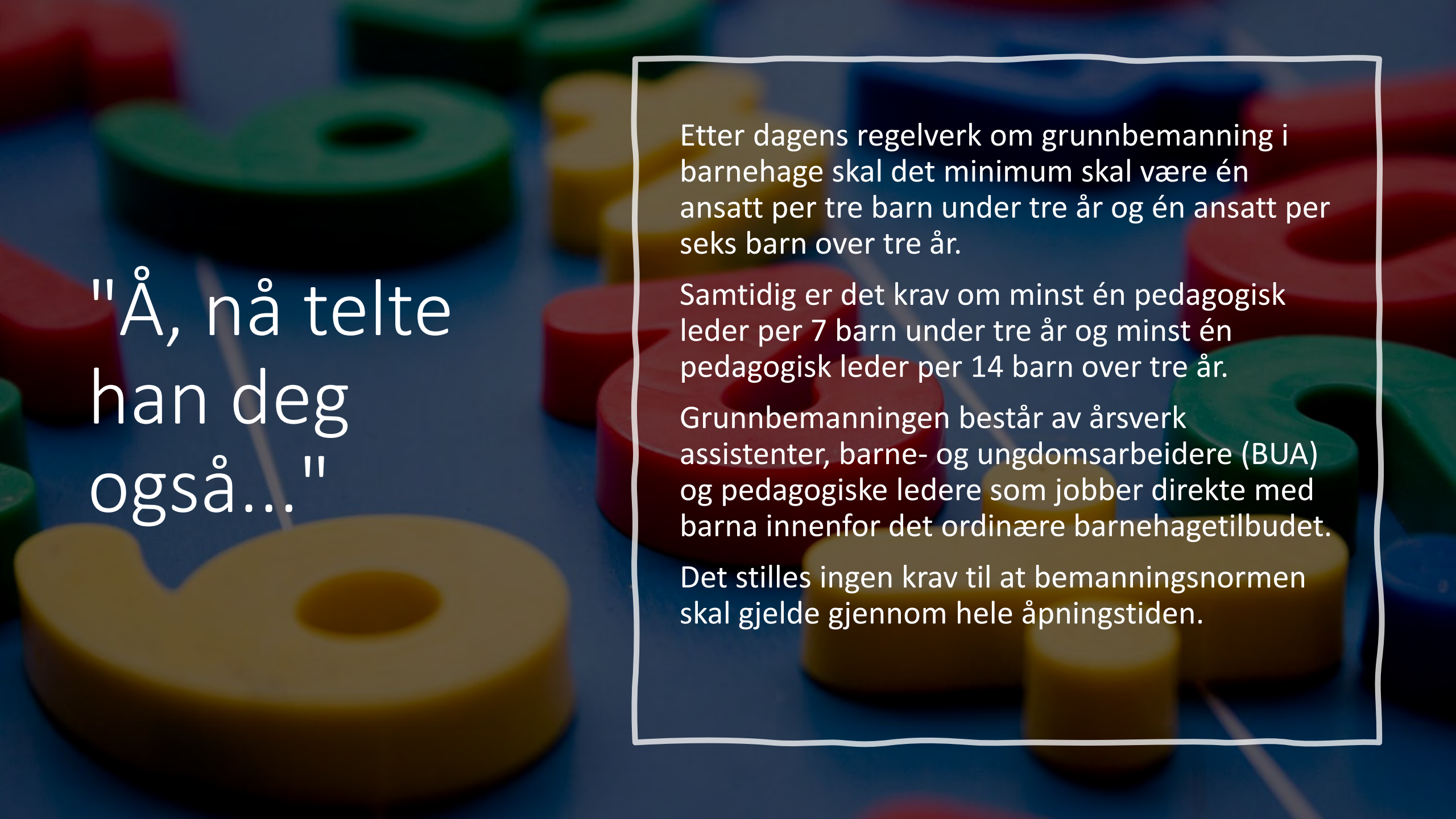
§ 26. Grunnbemannung

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år.

Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

"Å, nå telte
han deg
også..."

Etter dagens regelverk om grunnbemanning i barnehage skal det minimum skal være én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år.

Samtidig er det krav om minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år.

Grunnbemanningen består av årsverk assistenter, barne- og ungdomsarbeidere (BUA) og pedagogiske ledere som jobber direkte med barna innenfor det ordinære barnehagetilbudet.

Det stilles ingen krav til at bemanningsnormen skal gjelde gjennom hele åpningstiden.

Historie

Etter seksåringenes inntreden i skolen i 1997 har andelen barn under tre år økt.

Med lovfestet rett til barnehageplass for barn som fyller ett år til og med november, ser vi også en økning av barn under ett år som begynner i barnehagen.

Disse utløser ingen flere midler, hverken når det gjelder bemanning eller utstyr.

De fleste barn i barnehage har heltidsplass.

I løpet av disse årene har barnehagen utviklet seg fra å være et tjenestetilbud fra velferdsstaten for at mødre kunne gå ut i jobb, til å bli en pedagogisk virksomhet med helt andre krav til innhold og oppfølging, som beskrevet i Lov om barnehager og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagen har blitt en del av et helhetlig utdanningsløp.

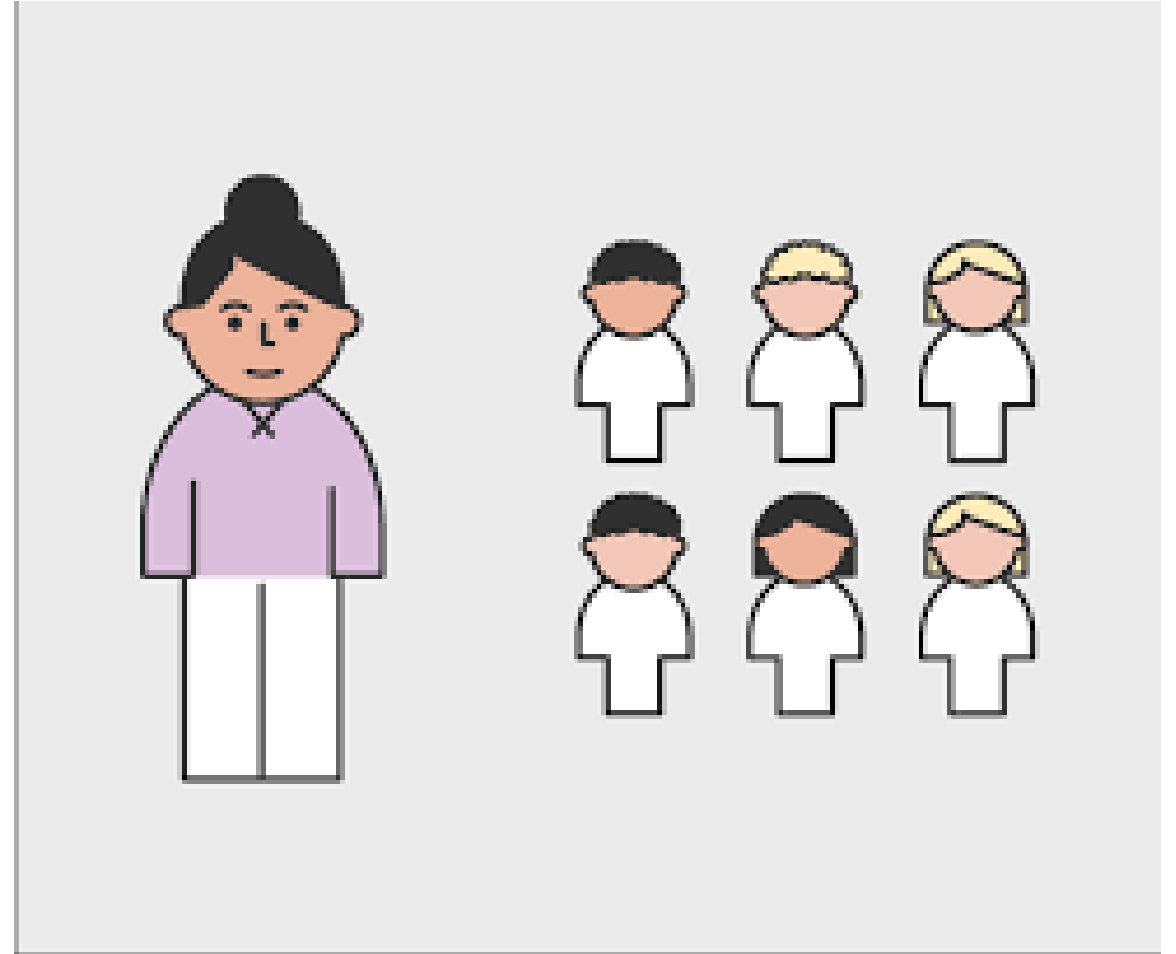
Åpningstidene er også utvidet i takt med arbeidstiden og -pendlingen til foreldrene, og det er ikke uvanlig at barnehagene har åpent 10 timer eller mer.

Bra med pedagognorm, men...

Innføringen av ny pedagognorm i 2018 førte til endringer i personalgruppas sammensetning ved at en andel assistentstillinger ble erstattet med pedagogstillinger.

Målet var å øke kvaliteten i barnehagetilbudet.

En større andel pedagoger har gitt utslag i et større fagmiljø i barnehagene, noe som har økt mulighetene for flere faglige refleksjoner, høyere bevissthet om kvalitet i barnehagetilbudet og et større trykk på kvalitetsutvikling.

Planlegging

Samtidig medførte endringene til en lavere voksentetthet deler av barnehagehverdagen.

Pedagogenes avtalefestede tid til planlegging utgjør 4 timer per uke.

I en barnehage med 5 pedagoger utgjør dette 20 timer plantid per uke.

Økt andel pedagoger har ført til at det blir færre ansatte som jobber direkte med barna, og dertil utfordrende å organisere ansattressursene gjennom barnehagedagen.

Hva kan tallene vise?

Analyser og resultater fra Spørsmål til Barnehage-Norge 2019, gjennomført av Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet, viser blant annet at halvparten av barnehagestyrerne oppgir at de har full bemanning 4-5 timer hver dag.

28 prosent oppgir at de har full bemanning 2-3 timer hver dag og kun 3 prosent av alle barnehagene hadde full bemanning i mer enn syv timer per dag.

Hvordan ta ut plantid uten dårlig samvittighet?

Spørsmål padlet

Flat kultur – misforstått likeverd

«alle er like viktige»

Blir kompetanse forveksla med
menneskeverd?

Hvordan fordele oppgaver i barnehagen?

Lærerprofesjonens etiske plattform for å

- Videreutvikle etisk forsvarlig praksis i barnehage og skole.
- Fremme felles forsvarlig praksis så lærere ikke blir stående alene i møte med dilemmaer og vanskelige valg.
- Øke tilliten mellom profesjonen og samfunnet.
- Øke profesjonens etiske bevissthet.
- I større grad stå for og grunngi de valg vi tar.

Profesjonalitet og faglig skjønn

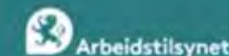
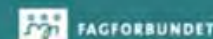

- Skjønnnet har et rom for frihet, innhegnet av bestemte restriksjoner.

Dworkin 1978

- Hvordan kan vi som profesjon forhindre at hullet skrumper inn og forsvinner?

IA-bransjeprogram barnehage

5

/ 24

Innsatsområdene

Partssamarbeid er et gjennomgående tema

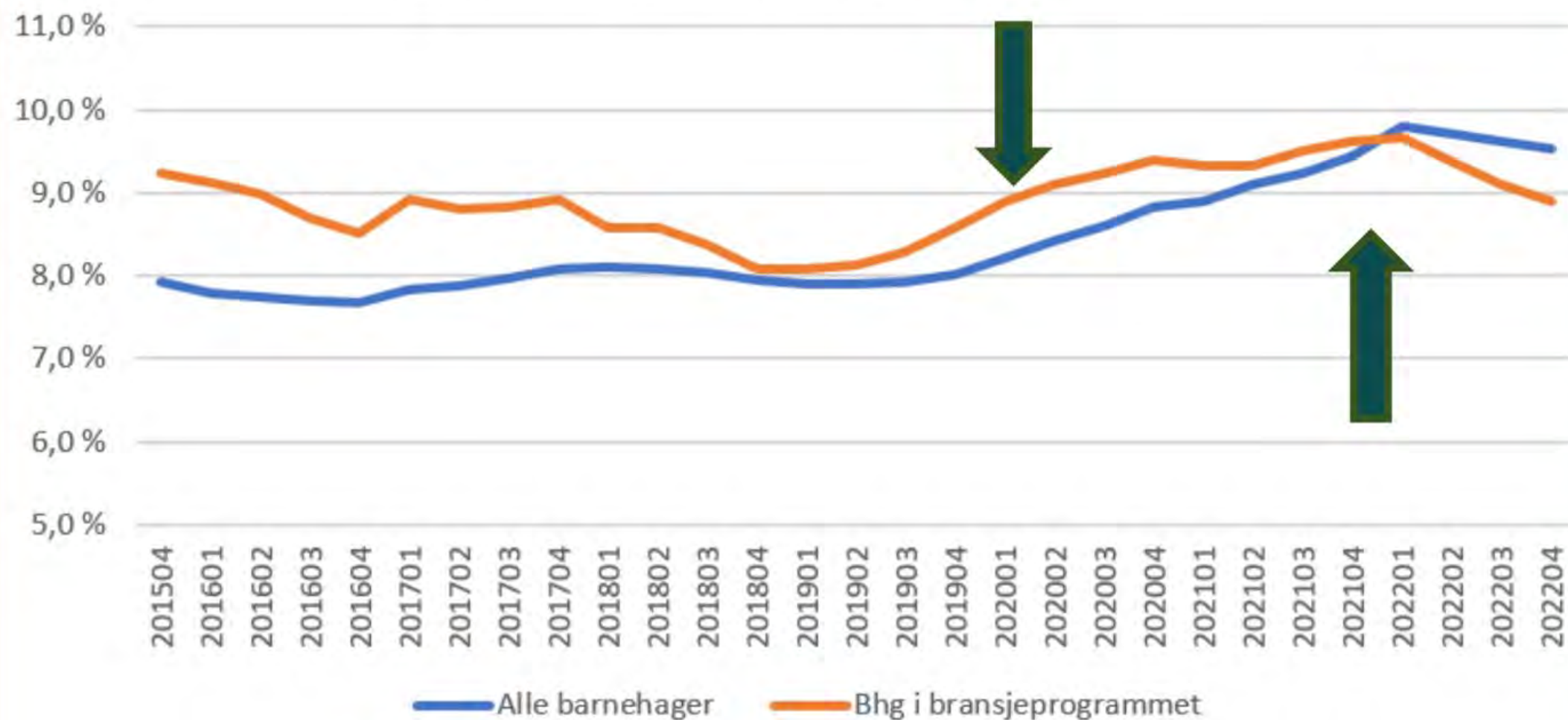
1
En bra dag på jobb

2
HMS og helsefremmende arbeid

3
Tidlig inn

Legemeldt sykefravær - glidende årssnitt

Vårens erfaringskonferanser

Samme innhold

Retter seg mot barnehagenes HMS-grupper, eiere, hjelpere og alle som er opptatt av arbeidsmiljø/HMS og sykefravær i barnehagene.

Presentasjon av resultater, erfaringer og forskning fra og med bransjeprogrammet.

Oslo 29. mars

Bergen 13. april

Trondheim 17. april

Tromsø 25. april

Kristiansand 11. mai

7

/ 24

IA Bransjeprogram

Gjennomgåande tema:

Partssamarbeid	Leiing og medarbeidarskap	Kvalitet i tenestene
-----------------------	----------------------------------	-----------------------------

Tre prioriterte områda:

1. «En bra dag på jobb» - Vidareutvikle og implementere STAMI sitt konsept	2. HMS og helsefremmande arbeid - Styrke HMS og helsefremmande arbeid	3. Tidleg inn - Førebygging og oppfølging av sjukefråvær
--	---	--

Arbeidsgiver + tillitsvalgt = partsamarbeid

Et innovativt driftsnært partssamarbeid

krever mestring av
flere roller og ferdigheter

Roller i en innovativ prosess

Beslutninger

Tydelige partsroller

Hva skal undersøkes?

Hvilke tiltak skal gjennomføre

Diskusjon

Kunnskaping

Frie og kreative roller

Kunnskappingsprosesser

Kollektiv kunnskapsledelse

Refleksjon

Undersøkelser

HMS-faglige roller

Kollektiv prosessledelse

Data og informasjonsfangst

Analyser

Arbeidsmiljø + kvalitet = sant

- Kvalitative intervjuer
- Ledere
- Ansatte
- Foreldre
- 10 barnehager
- 79 informanter

I kunnskapsoppsummeringen fant NORCE følgende:

De fant at høyere antall pedagoger per barn var assosiert med lavere sykefravær, og høyere antall assistenter (lav eller ingen utdanning), var assosiert med høyere fravær (Drange et. al. 2021).

Studien konkluderer med at ansattgruppens sammensetning mht. utdanningsnivå er viktigere for sykefraværet enn arbeidsbelastning (ibid).

Dette synliggjør viktigheten av å belyse problemstillinger knyttet til sammenhenger mellom arbeidsmiljø, kvalitet og kompetanse, i lys også av sammensetning av ansattgruppen.

Funn

- Felleskapet inkluderer alle, både barn og voksne
 - En av oppgavene er å prioritere
 - Å våge å italesette det emosjonelle
 - Bemanningssituasjon
 - Leder er en sentral aktør
-
- Barnehager er gode på prosesser
 - Prosesser handler om arbeidsflyt i det daglige
 - Prosesser som dilemma

Konklusjon

Arbeidsmiljø og kvalitet er to sider av samme sak

Barnehager er åpne systemer

Lederrollen er sentral

Det er ingen empiriske studier med tilsvarende inngang som denne

Høy kvalitet og godt arbeidsmiljø går hånd i hånd, og må sees i sammenheng.

Sammenheng mellom arbeidsmiljø og kvalitet

- Emosjonelle krav
- Kan tolkes som uegnethet
- Potensiale for forebygging av sykefravær.
- Kreves fokus i hverdagen på alle nivå – inklusive utvidelse av innholdet i HMS-arbeidet.

Til tross for problemer med å oppfylle bemannings- og pedagognormen forsøker man å etterleve de kravene rammeplan setter til aktiviteter

Samtidig kan barnehagen bli

En mindre pedagogisk
virksomhet, der man
retter fokus mer på
omsorg og
tilstedeværelse for
barna

Barnehagelærere trenger bedre arbeidsvilkår – er særaldersgrense svaret?

Debatt: Barnehagelærerne har også krav på et helsefremmende arbeidsliv – som alle andre.

Turid Buan Øfsti

TURID BUAN ØFSTI, SENTRALSTYREMEDLEM I UTDANNINGSFORBUNDET

Publisert torsdag 26. oktober 2023 - 15:18

Kaspara (26) kan bli nødt til å jobbe til hun er 73 år

Forsker er bekymret for økt pensjonsalder. – Pensjonsutvalget har ikke vurdert godt nok om det er mulig å jobbe så lenge.

*Gi barnehagelærere
mulighet til å
stå løpet ut*

MENTAR
ALD WOLLEBÆK

Hvordan kan vi legge
forholdene til rette for å
kunne stå lenger i jobb i
barnehagen?

Trøndelag

Look to Rennebu!

Rennebu har forstått betydningen av å styrke grunnbemanningen i barnehagene, og fått resultater deretter.

Hovedfunn fra undersøkelse om arbeidstid i barnehagen

Storkurs 01.11.2023 Deltøkt barnehage

Om undersøkelsen

- Sendt ut til samtlige medlemmer (11 465) registrert som barnehagelærere i barnehage innenfor KS.
- 4 639 medlemmer / 40% svarte

Planleggingstid

- **De færreste barnehagelærere har fått avsatt mer enn fire timer til planlegging**
- **De færreste får tatt i bruk planleggingstimene de har avsatt**
 - Kun 13 prosent oppgir at de som en hovedregel alltid får tatt ut timene
 - Hver fjerde barnehagelærer får sjelden eller aldri tatt ut timene

Redusert bemanning er hovedgrunnen til at barnehagelærerne ikke får tatt ut planleggingstiden

Tabell 9. Hva er grunnen (-e) til at du ikke får brukt den avsatte planleggingstiden? Flere svar mulig (n: 1187)

Grunner til ikke å få brukt planleggingstiden	Antall	Prosent
Sykefravær blant de ansatte	1054	89 %
Vurderer at det er uforsvarlig å gå fra avdelingen	930	78 %
Omdisponering av bemanning	677	57 %
Fravær blant ansatte pga. møter eller kurs	461	39 %
Uforutsette hendelser i barnegruppen	378	32 %
Må bruke tiden på andre pålagt	355	28 %
Vil ikke avbryte lek og samvær med barna	116	10 %
Annet	41	4 %

Planleggingstid

- **Barnehagelærerne får sjelden jobbet sammenhengende med planlegging**
 - hver tredje barnehagelærer får kun jobbet én time eller mindre sammenhengende av gangen
 - kun 15 prosent av barnehagelærerne får jobbet med planlegging fire timer i strekk

Planleggingstid

I kommentarene til SFS 2201/arbeidstidsavtalen står det at:

Det er viktig at pedagogiske ledere og barnehagelærere får bruke timene til formålet. Dersom det skulle oppstå situasjoner i barnehagen som fører til tap av tid til planlegging, for- og etterarbeid, skal denne tiden erstattes på et senere tidspunkt.

Likevel...

- **Seks av ti får ikke tilbake noe av den tapte planleggingstiden**
 - Kun 8 prosent oppgir at de får igjen mesteparten eller all tapt planleggingstid

Planleggingstid – et lederansvar

- **Styrernes tilrettelegging er viktig for hvorvidt barnehagelærerne får tatt ut planleggingstimene sine eller ikke**
 - Jo mer styrer legger til rette, jo større sjans er det for at barnehagelærerne får tatt i bruk tiden
 - Barnehagelærere som har ansvaret for å finne tid til planlegging selv, er de som i minst grad får tatt i bruk planleggingstiden. Det er barnehagelærere i de største barnehagene som i minst grad får tatt ut planleggingstiden.

Arbeidsoppgaver

- **Mange bruker tid på oppgaver som ikke vurderes å ligge innenfor det planleggingstiden er ment for;**
 - Administrasjon, foreldresamtaler, veiledning av medarbeidere, gjennomføring av møter, promotere/markedsføre barnehagen
 - Det utdypes at foreldre stiller høyere krav til barnehagen nå, noe som blant annet resulterer i at en bruker mer tid blant annet på møter med disse.
 - Mindre enn én av ti sier at de kun bruker planleggingstiden til å utføre oppgaver planleggingstiden er ment for
- **Tre av fire rapporterer om at omfanget av arbeidsoppgaver som ikke er direkte arbeid med barn har økt de siste fem årene.**

Hva får ikke barnehagelærerne planlagt?

Tabell 20. Hvis planleggingstiden ikke er tilstrekkelig, hva får du ikke planlagt godt nok med dagens? (flere svar mulig). Antall og prosent

	Antall	Prosent
Aktiviteter og prosjekter for barnegruppa	2779	85 %
Tilrettelegging for og oppfølging av enkeltbarn	2300	70 %
Tilrettelegging for og oppfølging av barn med spesielle behov	1365	42 %
Vurderingsarbeid	2239	69 %
Veiledning og pedagogisk ledelse av øvrige personale	2131	65 %
Forberedelse av møter	1400	43 %
Kommunikasjon med foreldre	792	24 %
Samarbeid med hjelpeinstanser	824	25 %
Annet	204	6 %
Total	3265	

Bruk av fritid

- **71 prosent oppgir at planleggingstiden sjelden eller aldri dekker behovet**
 - Barnehagelærerne oppgir at dette først og fremst går ut over det pedagogiske opplegget i barnehagen.
- **2 av 3 barnehagelærere må bruke fritiden sin til planleggingsarbeid**
 - De får sjelden eller aldri godtgjøring for det

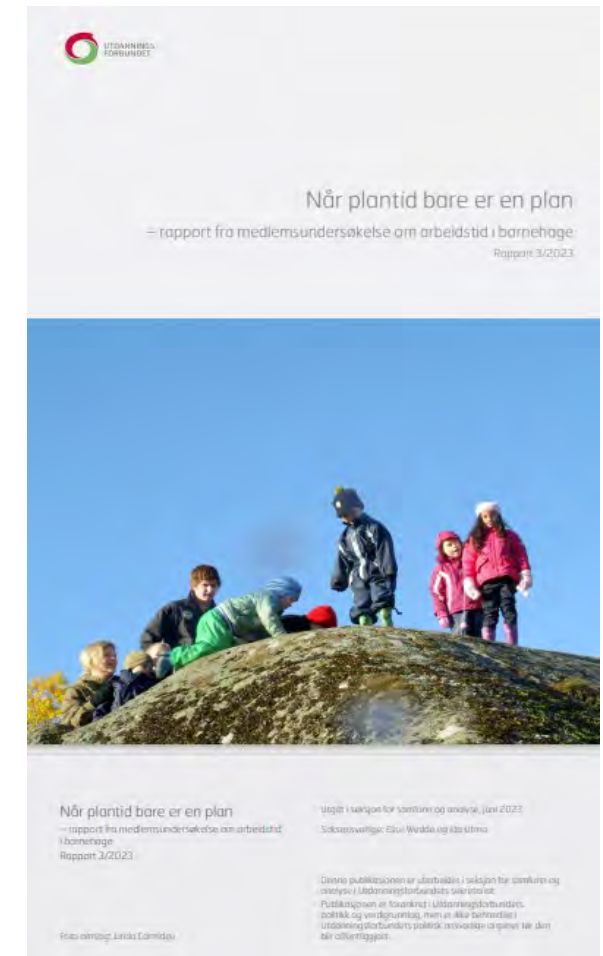
Tidshorisont

- **Mange har en relativt kort tidshorisont for hvor lenge de ser for seg å jobbe i barnehage**
 - 29 prosent ser for seg å slutte i løpet av 1 – 3 år
 - Styrking av grunnbemanningen er det viktigste for at de skal stå lengst mulig i jobb i barnehagen

Lenke til rapport:

https://www.utdanningsforbundet.no/globalassets/var-politikk/publikasjoner/rapporterutredninger/rapport_03.2023_plantid_arbeidstid_barnehage.pdf

pixers

Hva skal vi vektlegge i det politiske
påvirkningsarbeidet – og særlig i den kommende
kontakten med KS ?

Politisk påvirkning

11.09.2023 10:45:00

ADRESSA.NO

Alle snakker om skolen. Barnehagen blir glemt

Barnehagen blir ikke tatt på alvor når debatten kun handler om lær...

Paal Eckhoff Salvesen

September 10 at 9:40 AM · 🌐

Det blir stadig færre søkere til barnehagelærerutdanningen, samtidig opplever vi en manglende interesse fra medier og politikere for denne viktige delen av utd... [See more](#)

Look to Rennebu!

Rennebu har forstått betydningen av å styrke grunnbemanningen i barnehagene, og fått resultater deretter.

Publisert 30.08.2023

UTDANNINGSNYTT.NO

Kompetente ansatte er uunnværlige for å sikre kvalitet i barnehage tilbudet

